

УДК 821.161.2-6Шев(092)
3-45

Автор-упорядник

Юрій Іванченко

3-45 **Згадай мене, брате! Тарас Шевченко в контексті свого часу / авт.-упоряд. Ю. Іванченко. — К. : Парлам. вид-во, 2018. — 432 с.**
ISBN 978-966-922-131-5

Тарас Григорович Шевченко (1814–1861) – великий український поет, художник, попри тяжку долю, адже з 47 років життя він лише 13 років був вільним, вирізнявся чуйною та доброзичливою вдачею. Приятелював, дружив і спілкувався з багатьма сучасниками з різних верств тогочасного суспільства. Багатьом із них він присвятив свої твори, що входять до першого розділу цієї книжки. Також представлено епістолярну спадщину Т. Шевченка, уривок з автобіографічної повісті «Художник», листи, спогади друзів і знайомих про Кобзаря, в яких він постає як людина виняткової сердечності, толерантності, яка над усе любила свій знедолений народ і високо цінувала щирість і доброзичливість у взаєминах між людьми. Нариси про сучасників, яким Шевченко присвятив свої твори, ілюстративний матеріал – малярські та графічні твори Шевченка та багатьох інших тогочасних митців, рідкісні фото та архівні матеріали допоможуть глибше сприйняти час, у який він жив і творив.

Видання адресовано широкому читацькому загалу.

УДК 821.161.2-6Шев(092)

ISBN 978-966-922-131-5

© Ю. О. Іванченко, 2018
© Парламентське видавництво,
оригінал-макет, 2018

Ю. Іванченко. Світоч нації	7
НА НЕЗАБУДЬ	17
МАРТОС Петро Іванович	21
КОТЛЯРЕВСЬКИЙ Іван Петрович	27
ЖУКОВСЬКИЙ Василь Андрійович	35
ГРЕБІНКА Євген Павлович	43
ПЕТРОВСЬКА Параска Степанівна	51
КВІТКА Григорій Федорович	55
ШТЕРНБЕРГ Василь Іванович	63
МАРКЕВИЧ Микола Андрійович	69
ГРИГОРОВИЧ Василь Іванович	75
КОВАЛЕНКО Оксана Степанівна	79
РЄПНІНА Варвара Миколаївна	83
ЩЕПКІН Михайло Семенович	89
ГОГОЛЬ Микола Васильович	95
ШАФАРИК Павел-Йосеф	103
де БАЛЬМЕН Яків Петрович	107
В казематі	112
КОСТОМАРОВ Микола Іванович	119
N. N.	128
Полякам	130
КУЛІШ Пантелеймон Олександрович	137
КОЗАЧКОВСЬКИЙ Андрій Осипович	147
КУХАРЕНКО Яків Герасимович	151
ЗАКРЕВСЬКА Ганна Іванівна	155
ЛАЗАРЕВСЬКИЙ Федір Матвійович	159
«Мені здається, я не знаю...»	164
АКСАКОВ Сергій Тимофійович	169
ГУЛАК-АРТЕМОВСЬКИЙ Семен Степанович	173
МАРКО ВОВЧОК	177
N. N.	185
ЛАЗАРЕВСЬКА Афанасія Олексіївна	189
ЧЕРНЕНКО Федір Іванович	193
БОЙКО Ярина Григорівна	197
АНТОНІЙ СОВА	201
ПОЛУСМАК Ликера Іванівна	205
МАКАРОВ Микола Якович	211
ТАРНОВСЬКА Надія Василівна	215

У КОЛІ ДРУЗІВ	219
Тарас Шевченко. ХУДОЖНИК (уривки з повісті)	221
Петро Чубський. КОХАННЯ В ЖИТТІ ШЕВЧЕНКА	235

ЗГАДАЙ МЕНЕ, БРАТЕ

(вибрані листи Т. Г. Шевченка до родичів, друзів та знайомих)	243
До М. Г. Шевченка (15 листопада 1839)	245
До Г. Ф. Квітки-Основ'яненка (19 лютого 1841)	247
До В. І. Григорович (28 грудня 1843)	249
До Я. Г. Кухаренка (26 листопада 1844)	250
До Я. Г. Кухаренка (грудень 1844)	251
До М. І. Костомарова (1 лютого 1847)	252
До А. І. Лизогуба (22 жовтня 1847)	252
До В. М. Рєпніної (24 жовтня 1847)	254
До М. М. Лазаревського (20 грудня 1847)	255
До В. М. Рєпніної (1 січня 1850)	257
До В. А. Жуковського (між 1 і 10 січня 1850)	259
До В. М. Рєпніної (7 березня 1850)	260
До А. О. Козачковського (30 червня 1853)	263
До А. Й. Козачковського (14 квітня 1854)	264
До Я. Г. Кухаренка (1, 10, 16 квітня 1854)	266
До Бр. Залеського (кінець 1855 – початок 1856)	269
До В. І. Григоровича (близько 12 квітня 1855)	271
До Ф. П. Толстого (12 квітня 1855)	272
До С. С. Гулака-Артемівського (30 червня 1856)	274
До М. М. Лазаревського та С. С. Гулака-Артемівського (5–30 листопада 1856)	275
До А. І. Толстої (9 січня 1857)	275
До Я. Г. Кухаренка (22 квітня 1857)	278
До Ф. П. Толстої (26–31 липня 1857)	279
До М. М. Лазаревського (10–14 серпня 1857)	281
До М. С. Щепкіна (12 листопада 1857)	282
До П. О. Куліша (4–5 грудня 1857)	283
До А. І. Толстої (2 січня 1858)	284
До М. С. Щепкіна (4 січня 1858)	285
До М. С. Щепкіна (15–17 січня 1858)	286
До К. Б. Піунової (30 січня 1858)	287
До С. Т. Аксакова (16 лютого 1858)	287
До А. О. Лазаревської (9 жовтня 1858)	288
До М. В. Максимовича (22 листопада 1858)	289
До Я. Г. Кухаренка (17 січня 1859)	290
До М. О. Маркович (25 травня 1859)	291
До В. Г. Шевченка (10 вересня 1859)	292
До В. Г. Шевченка (2 листопада 1859)	292
До В. Г. Шевченка (7 грудня 1859)	293
До В. Г. Шевченка (18 лютого 1860)	294

До В. Г. Шевченка (22 квітня 1860)	295
До Ф. Л. Ткаченка (30 травня 1860)	296
До В. Г. Шевченка (22, 25 серпня 1860)	296
До Н. М. Забіли (серпень 1860)	298
До Н. М. Забіли (18 вересня 1860)	298
До Я. В. Тарновського (23 грудня 1860)	299
До В. Г. Шевченка (22 січня 1861)	299
До В. Г. Шевченка (29 січня 1861)	300
До І. М. Мокрицького (24 лютого 1861)	301

ВИБРАНІ ЛИСТИ ДРУЗІВ ДО Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Від Г. Ф. Квітка-Основ'яненка (23 жовтня 1840)	305
Від О. С. Афанасьєва-Чужбинського (26 листопада 1841)	307
Від В. І. Штернберга (липень 1842)	308
Від М. А. Маркевич (близько 22 січня 1844)	309
Від В. М. Рєпніної (2 лютого 1844)	310
Від В. М. Забіли (початок лютого 1844)	311
Від П. О. Куліша (5 червня 1844)	313
Від О. М. Бодянського (9 липня 1844)	314
Від Г. Л. Андрузького (1846)	317
Від В. С. Александрова (1846)	319
Від М. І. Костомарова (13 березня 1847)	320
Від В. М. Рєпніної (13 січня 1848)	321
Від М. М. Лазаревського (12 лютого 1848)	322
Від С. П. Левицького (6 березня 1850)	324
Від М. О. Осипова (20 травня 1855)	324
Від А. І. Толстої (20 лютого 1856)	325
Від З. Сераковського (9 червня 1856)	326
Від Бр. Залеського та З. Сераковського (3 липня 1856)	327
Від О. Ф. Писемського (6 липня 1856)	328
Від А. М. Маркевича (25 жовтня 1856)	329
Від М. М. Лазаревського (2 травня 1857)	329
Від солдатів-писарів (23 липня 1857)	330
Від М. І. Костомарова (28 жовтня 1857)	331
Від А. І. Толстої (2 листопада 1857)	332
Від М. С. Щепкіна (27 листопада 1857)	333
Від М. О. Максимовича (20 грудня 1857)	334
Від П. О. Куліша (22 грудня 1857)	336
Від І. О. Ускова (7 січня 1858)	337
Від М. І. Костомарова (10 лютого 1858)	337
Від Я. Г. Кухаренка (21 лютого 1858)	339
Від С. Т. Аксакова (14 лютого 1858)	340
Від М. О. Маркович (Марка Вовчка) (початок червня 1859)	340
Від В. Г. Шевченка (листопад 1859)	341
Від В. Г. Шевченка (березень 1860)	342

Від В. Г. Шевченка (<i>квітень 1860</i>)	343
Від П. О. Куліша (<i>10 травня 1860</i>)	343
Від А. О. Козачковського (<i>10 липня 1860</i>)	344
Від М. С. Курочкіна (<i>серпень-жовтень 1860</i>)	345
Від Р. Д. Тризни (<i>30 січня 1861</i>)	345
Від невідомих (<i>початок березня 1861</i>)	348

СПОГАДИ ПРО Т. Г. ШЕВЧЕНКА

Розповідь І. Сошенка. <i>М. Чальй. Иван Максимович Сошенко (биографический очерк)</i>	351
Із спогадів Т. Г. Шевченка. <i>Запис Г. М. Честахівського</i>	352
П. І. Мартос. <i>Эпизоды из жизни Шевченка</i>	354
В. Н. Репнина. <i>Письмо к Шарлю Эйнару от 27 января 1844 г.</i>	356
А. Чужбинский. <i>Воспоминания о Т. Г. Шевченке</i>	357
В. Н. Репнина. <i>Письмо к Шарлю Эйнару от 27 января 1844 г.</i>	360
П. Кулиш. <i>Воспоминание о Шевченко</i>	360
А. Я. Солтановский. <i>Оповідання А. Я. Солтановського про кийвське життя 1840-х рр., опуцені з цензурних мотивів при виданні 1890-х рр.</i>	362
Д. Клеменсов. <i>Кое-что из жизни Т. Г. Шевченка в Раиме</i>	363
Ф. М. Лазаревский. <i>Из воспоминаний Ф. М. Лазаревского о Шевченке</i>	365
Микола Гоголь. <i>Про Т. Шевченка. З розповіді Г. П. Данилевського «Знайомство з Гоголем»</i>	372
Е. Косарев. <i>Извлечение из дел и памяти</i>	373
Розповідь А. О. Ускової. <i>Є. Литвинова. Дідусь Тарас</i>	375
Екатерина Юнге. <i>Воспоминания о Шевченке</i>	379
Юнге Е. Ф. <i>Воспоминания</i>	380
Е. Ф. Юнге. <i>Воспоминания</i>	381
В. П. Маслов. <i>Тарас Григорьевич Шевченко: Биографический очерк</i>	382
Б. Суханов-Подколзин. <i>Воспоминание о Т. Г. Шевченке его случайного ученика</i>	383
Н. Белозерский. <i>Тарас Григорьевич Шевченко по воспоминаниям разных лиц</i>	385

Г. М. Честахівський. <i>Споминки Г. М. Честахівського</i>	385
Акакий Церетели. <i>Воспоминания Акакия Церетели</i>	387
В. Г. Шевченко. <i>Споминки про Тараса Григоровича Шевченка</i>	389
Данило Мордовець. <i>З минулого та пережитого</i>	390
А. Лазаревский. <i>Новопетровское укрепление</i>	394
Остап Вересай. <i>Кобзарь Остап Вересай, его думы и песни</i>	395
Письма к Остапу Вересаю Кулиша и Л. М. Жемчужникова	395
Ликера Полусмак. <i>Спомини про Т. Шевченка п. Ликерії Яковлевої (Полусмаківни)</i>	396
Лев Жемчужников. <i>Из воспоминаний о Т. Г. Шевченко</i>	399
Н. Лесков. <i>Последняя встреча и последняя разлука с Шевченко</i>	401
А. Лазаревский. <i>Последний день жизни Т. Г. Шевченко</i>	403
П. О. Куліш. <i>Слова над гробом Шевченка</i>	406
В. М. Білозерський. <i>Слова над гробом Шевченка</i>	407
Н. И. Костомаров. <i>Слова над гробом Шевченка</i>	408
Н. Некрасов. <i>На смерть Т. Г. Шевченко</i>	409
В. Хорошевский. <i>Слово над гробом Шевченка</i>	410
Т. Хартахай. <i>Слово над гробом Шевченка.</i> <i>Хартахай Теоктист. Лист до В. Гнїлосирова від 28 лютого 1861 р.</i>	411
Н. С. Курочкин. <i>Слова над гробом Шевченка</i>	412
П. П. Чубинский. <i>Слово над гробом Шевченка</i>	413
Г. Мацкевич. <i>Слово над труною Шевченка в Каневі. 9 (22) травня 1861 р.</i>	415
Лев Жемчужников. <i>Спогади про Тараса Шевченка, його смерть і похорон</i>	416
Андрій Гончаренко. <i>Прощальне слово</i>	418
Михайло Малащенко. <i>На віковичну пам'ять Т. Г. Шевченка</i>	419
ОСНОВНІ ДАТИ ЖИТТЯ Т. Г. ШЕВЧЕНКА	421

